

**มาตรการในเชิงกฎหมายที่สามารถลดสาเหตุและพฤติกรรมของการกระทำความผิดและ
การกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ
Legal Measures for Decreasing Causes and Offence Behavior and Recommitting a
Drug Offence of Juvenile in Residence**

วุฒิพงศ์ พัวพัน

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

18/18 ถนนเทพรัตน กม. ที่ 18 ตำบลบางโฉลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540

Wutipong Poorphan

Faculty of Law at Huachiew Chalermprakiet University

18/18 Bangna-Trat Rd. Km. 18, Tambon Bang Chalong, Amphoe Bang Phli, Samutprakan 10540

E-mail : phanpoor@gmail.com

สุนิสา หลีหมุด

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข

88/23 หมู่ 4 ถนนติวานนท์ ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

Sunisa Leemud

Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

88/23 Moo 4, Tiwanon Road, Talat Khwan Subdistrict, Mueang District, Nonthaburi 11000

E-mail : Le.sunisa@gmail.com

ชลธิวา ทองรัตน์

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข

88/23 หมู่ 4 ถนนติวานนท์ ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

Chontiwa Thongrat

Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

88/23 Moo 4, Tiwanon Road, Talat Khwan Subdistrict, Mueang District, Nonthaburi 11000

E-mail : eyechontiwa@gmail.com

ศรัณยา จันทร

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข

88/23 หมู่ 4 ถนนติวานนท์ ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี 11000

Sarunya Janson

Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

88/23 Moo 4, Tiwanon Road, Talat Khwan Subdistrict, Mueang District, Nonthaburi 11000

E-mail : yai_mew@hotmail.com

(Received: 25 February 2025; Revised: 25 March 2025; Accepted: 31 March 2025)

บทคัดย่อ

รายงานการวิจัยเรื่องมาตรการในเชิงกฎหมายที่สามารถลดสาเหตุและพฤติกรรมของการกระทำ ความผิดและการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ การศึกษามีทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ศึกษาถึงลักษณะแรงจูงใจของสาเหตุและพฤติกรรมของการกระทำ ความผิด และการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ โดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างปลายเดือนมกราคม ถึงต้นเดือนเมษายน พ.ศ. 2563 โดยมีผู้สมัครใจเข้าร่วมการวิจัยจำนวนทั้งสิ้น 155 คน โดยแบ่งเป็นวิธีการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้คุมขังหรือนักวิชาการที่มีประสบการณ์ทำงาน จำนวน 5 คน และวิธีการใช้แบบสอบถามกลุ่มเด็กและเยาวชน ช่วงอายุ 10 - 18 ปี ใน จำนวน 2 อำเภอ คือ อำเภอบางพลี และ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 150 คน

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพศ อายุ สถานภาพของครอบครัว ลักษณะการอยู่อาศัย ของเด็กและเยาวชน ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ และรายได้ของบิดามารดา และข้อมูลภาวะเสี่ยง ในการกระทำความผิดของบุคคลในครอบครัว โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square test) พบว่ามีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และเมื่อศึกษาโดยใช้สถิติ Paired t-test เกี่ยวกับสาเหตุและพฤติกรรม ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของสารเสพติดอยู่ใน ระดับต่ำมาก คิดเป็นร้อยละ 82 และมีความเชื่อมั่นที่จะปรับตัวเป็นคนดี มีความภาคภูมิใจในตนเองว่ามี คุณค่าทั้งต่อตนเองครอบครัวและสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

มาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมกับการนำมาปรับใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ สิ่งสำคัญที่สุดคือครอบครัวและแนวทางเยียวยาจากสังคม สังคมควรช่วยเหลือไม่让孩子และเยาวชนเข้ามากระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติด และรู้จักการให้โอกาส และการให้อภัย

คำสำคัญ : กระทำผิด กระทำผิดซ้ำ

Abstract

Research Report: Legal Measures to Reduce Causes and Behaviors of Offenses and Recidivism in Drug-Related Cases Among Children and Youth in Samut Prakan Province. This research was funded by Huachiew Chalermprakiet University and employed both qualitative and quantitative research methods. The study aimed to analyze the motivations, causes, and behaviors leading to drug-related offenses and recidivism among children and youth in Samut Prakan Province. Data was collected through interviews and questionnaires from late January to early April 2020. A total of 155 participants voluntarily took part in the study. This included: 5 experts, comprising prison officers and scholars with relevant experience, who provided opinions through interviews. 150 children and youth (aged 10-18) from two districts—Bang Phli and Bang Sao Thong—who responded to questionnaires.

Research Findings The study analyzed relationships between key variables such as gender, age, family status, living conditions, education level, parental occupation and income, and the risk of criminal behavior among family members using the Chi-square test. The results indicated statistically significant differences ($p < 0.05$). Furthermore, the Paired t-test was used to examine the causes and behaviors of the sample group. The findings revealed that: 82% of respondents had very low knowledge about the dangers and consequences of drug abuse. However, participants demonstrated a statistically significant ($p < 0.05$) increase in confidence to reform and become responsible individuals, recognizing their value to themselves, their families, and society.

Legal Measures for Prevention and Intervention The study concluded that the most effective legal measures for preventing and addressing drug-related issues among children and youth in Samut Prakan Province emphasize family support and social rehabilitation. Society plays a crucial role in preventing recidivism, offering opportunities for reintegration, and fostering forgiveness and second chances for young offenders.

Keywords : Violate the law, Recidivism

บทนำ

ประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วทางด้านวัตถุ แต่เกิดความเสื่อมทางด้านจิตใจ ค่านิยมและสังคมคนไทยประพฤติปฏิบัติที่แสดงถึงความเสื่อมทางจิตใจอย่างเห็นได้ชัด เช่น นิยมความหรูหราฟุ้งเฟ้อ ขก้องคนรวย โดยไม่คำนึงถึงว่าจะร่ำรวยมาได้โดยวิธีใด เกิดการแข่งขันเอาเปรียบ ไม่คำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรมการเบียดเบียนเอาเปรียบ รุกรานธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ที่ดิน ป่าไม้ แม่น้ำ สภาพธรรมชาติ ถูกรุกราน ยึดครอง ถูกทำลาย สภาพน้ำเน่าเสีย สภาพคนจนอยู่ในสลัมท่ามกลางตึกสูงอันหรูหราใหญ่โต สภาพความยากจนแร้นแค้นของคนในชนบท และสภาพเสื่อมโทรมทางสังคม อันเกิดจากความเสื่อมทางจิตใจมีมากยิ่งขึ้น จะเห็นได้จากปัญหา ยาเสพติด โสเภณี โรคเอดส์และปัญหาอื่น ๆ รวมถึงการละเลย ด้านศาสนา และประเพณี เป็นต้น ถ้ามองถึงปัญหาของเยาวชนไทยจะต้องยอมรับเสียก่อนว่าเยาวชนไทยส่วนใหญ่เป็นคนดี เป็นพลเมืองดี ของชาติ แต่ผู้ใหญ่คาดหวังจะให้เขาเป็นคนดียิ่งขึ้นไปอีก แต่ในทางกลับกัน มีเยาวชนอีกจำนวนหนึ่ง มีปัญหาซึ่งคำว่าจำนวนหนึ่งนี้เมื่อเทียบกับเยาวชนทั้งประเทศ เยาวชนที่มีปัญหาก็นับจำนวนเป็นล้าน¹ ปัญหาเศรษฐกิจและความยากจนเป็นปัญหาสำคัญหนึ่งที่ทำให้เด็กต้องก้าวสู่การกระทำความผิด เนื่องจากพ่อแม่ที่ต้องทำงานหาเช้ากินค่ำไม่มีเวลาดูแลบุตรและให้การศึกษา โดยเฉพาะในกลุ่มครอบครัวแรงงานอพยพ อย่างไรก็ดี เมื่อเด็กเข้าสู่กระบวนการศาลของศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลจะมุ่งเน้นการบำบัด แก้ไข และฟื้นฟูเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นหลัก โดยไม่เน้นการลงโทษ ซึ่งที่ผ่านมาศาลได้มีการส่งเด็กไปฝึกอาชีพในสถานที่ที่ห่างไกลจากพื้นที่ปัญหา โดยประสานความร่วมมือกับบริษัทให้ฝึกปิดประวัติของเด็ก หากเด็กสามารถทำงานได้และมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น ศาลจะพิจารณาลดโทษ เพื่อให้บรรลุป่าหมายท้ายที่สุดคือการส่งคืนเด็กกลับสู่สังคม² จากสถานะความเจริญทางด้านเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ที่กล่าวมา ทำให้การพัฒนาหลายด้านเป็นการพัฒนาแบบก้าวกระโดดส่งผลกระทบต่อสภาพของสังคมหลายด้าน โดยเฉพาะวิถีชีวิตดั้งเดิมที่ต้องปรับเปลี่ยนไปตามความเจริญของวัตถุ ยกตัวอย่างเช่นการศึกษาประวัติศาสตร์จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย 5 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอพระประแดง อำเภอบางพลี อำเภอบางบ่อ อำเภอพระสมุทรเจดีย์ ซึ่งมีประชากรหลากหลายชาติพันธุ์ เริ่มตั้งแต่ ชาวไทย กลุ่มชาวมอญดั้งเดิม ชาวจีน และชาวไทยภาคอีสาน ภาคใต้ และชาวต่างชาติที่ค้าแรงงานในปัจจุบัน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติกิจกรรมที่สืบทอดวัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมของชาวมอญ ซึ่งมอญเป็นกลุ่มเชื้อชาติที่มีวัฒนธรรมเด่นด้านพิธีกรรมเกี่ยวกับพุทธศาสนา และพิธีกรรมต่าง ๆ เช่น ศิลปะพื้นบ้าน ภาษา วรรณกรรม การแต่งกายอาหาร อาชีพ ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อ³ ภายใ

¹ นิโรธ ทองธรรมชาติ, “วิถีชีวิตและสภาพการณปัจจุบันในสังคมเมือง” (2559) 9:1 วารสารวิชาการ Veridian E – Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ 67, 69.

² สุภัททา ปิณฑะแพทย์, พฤติกรรมมนุษย์และการพัฒนาคน (กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, 2542) 87.

³ สิทธิโชค วิบูลย์ และสุเทพ บุญซ้อน, การศึกษาการอนุรักษ์ทางวัฒนธรรมชาวมอญเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน กรณีศึกษา: ชุมชนศาลาแดงเหนือ จังหวัดปทุมธานี (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 2554) 43.

ความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของจังหวัดสมุทรปราการนั้น ทำให้เกิดปัญหาด้านสังคมเกิดขึ้นอย่างมากมาย เมื่อวิเคราะห์สถิติข้อมูลคดีอาญาในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ในช่วง พ.ศ. 2556 – 2558 มีคดีอาญาปัญหาด้านยาเสพติดส่งผลกระทบต่อความมั่นคงและความปลอดภัยต่อสังคมเป็นอย่างมาก

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสาเหตุและพฤติกรรมของการกระทำความผิด และการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ที่กำลังเป็นปัญหา คือ ในเขตพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการเพื่อนำไปสู่การสร้างมาตรการทางกฎหมายและแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีอนาคตที่ดีไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด พัฒนาประเทศชาติให้รุ่งเรืองต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสาเหตุและพฤติกรรมของการกระทำความผิด และการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษารูปแบบมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมกับการนำมาปรับใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ
3. เพื่อให้ได้แนวทางในการป้องกันที่เหมาะสมและแก้ไขปัญหายาเสพติดของเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

สมมติฐานของการศึกษา

1. หลังการวิจัยกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับโทษ และพิษภัยของสารเสพติดสูงกว่าก่อนการวิจัย
2. หลังการวิจัยกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อชีวิต มีความภาคภูมิใจในตนเองว่ามีคุณค่าทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ทักษะในการดำเนินชีวิต รู้จักแก้ไขปัญหาในทางที่ถูกที่ควร กล้าเผชิญปัญหา รู้จักคิดไตร่ตรองด้วยเหตุผล

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้ทำการศึกษาถึงมาตรการในเชิงกฎหมายต่อการกระทำความผิด และการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนในพื้นที่อำเภอบางพลี และอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ รวมถึงศึกษาสถานการณ์ปัญหายาเสพติดในเด็กและเยาวชนในพื้นที่เพื่อให้เห็นถึงสภาพความเปลี่ยนแปลงของปัญหาในปัจจุบัน และสาเหตุของการกระทำความผิด การศึกษาปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจและภูมิหลังที่ส่งผลต่อการกระทำความผิดดังกล่าว ตลอดจนรูปแบบมาตรการในเชิงกฎหมายที่เหมาะสมในการนำแนวความคิดของกระบวนการยุติธรรมชุมชนมาปรับใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเด็กและเยาวชนในพื้นที่ เด็กและเยาวชนช่วงอายุ 10 - 18 ปี เก็บข้อมูลระหว่างปลายเดือนมกราคม ถึงต้นเดือนเมษายน พ.ศ. 2563

ข้อจำกัดของการวิจัย

ด้วยสถานการณ์การระบาดของโรคระบบทางเดินหายใจที่เกิดจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ “โควิด-19” (Covid-19) ส่งผลให้จำนวนการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยตั้งเป้าหมายไว้คือ จำนวนไม่น้อยกว่า 300 ชุด ไม่ประสบผลสำเร็จ สามารถเก็บข้อมูลงานวิจัยโดยใช้แบบสอบถามกลุ่มเด็กและเยาวชน ช่วงอายุ 10 - 18 ปี ใน จำนวน 2 อำเภอ คือ อำเภอบางพลี และอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ได้เพียงจำนวน 150 คนเท่านั้น

นิยามตัวแปร

1. มาตรการ หมายถึง วิธีการที่ตั้งเป็นกฎ ข้อกำหนด ระเบียบ หรือกฎหมายเป็นต้น เช่น ใช้มาตรการเด็ดขาด วางมาตรการในการปราบโจรผู้ร้าย
2. พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิด และความรู้สึก เพื่อตอบสนองสิ่งเร้า
3. ยาเสพติด หมายถึง ยาหรือสารเคมีซึ่งเมื่อเสพหรือฉีดเข้าสู่ร่างกายติดต่อกันชั่วระยะเวลาหนึ่งก็จะติด ก่อให้เกิดพิษเรื้อรัง ทำให้ร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรม เช่น ฝิ่น กัญชา เฮโรอีน ยานอนหลับ สุรา
4. เยาวชน หมายถึง บุคคลอายุเกิน 10 ปีบริบูรณ์แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

หน่วยงาน / ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ในพื้นที่อำเภอบางพลี และอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำมาตรการในเชิงกฎหมายไปปรับใช้เพื่อลดสาเหตุและพฤติกรรมของการกระทำความผิด และการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ได้

การวิจัยเรื่อง “มาตรการในเชิงกฎหมายที่สามารถลดสาเหตุและพฤติกรรมของการกระทำความผิด และการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ” ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมมนุษย์ (Human Behavior Theory)

จิตวิทยาการศึกษาพฤติกรรม : ความหมายจิตวิทยาและพฤติกรรม จิตวิทยา (Psychology) มีรากศัพท์มาจากภาษากรีก 2 คำ คือ Psyche หมายถึง จิตหรือวิญญาณ และ Logos หมายถึง การศึกษา หรือ ศาสตร์ วิชา วิทยาการ จิตวิทยาจึงหมายถึง วิชาที่ว่าด้วยจิตวิญญาณ หรือ การศึกษาค้นคว้าในด้าน พฤติกรรม หรือการกระทำของมนุษย์และสัตว์ เพื่อค้นหาสาเหตุสำคัญอันเกิดจากร่างกายและจิตใจ ส่วนพฤติกรรม (Behavior) เป็นกิจกรรมต่าง ๆ ของสิ่งมีชีวิตที่บุคคลกระทำและบุคคลอื่นสามารถสังเกตได้ หรือใช้เครื่องมือทดสอบได้ เช่น การหัวเราะ ร้องไห้ กิน นอน เล่น อาการกระทำ เหล่านี้เป็นลักษณะของพฤติกรรม⁴

⁴ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, จิตวิทยาการศึกษา (กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2551) 71.

จิตวิทยาเป็นวิชาที่ศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ โดยมีวัตถุประสงค์หลักที่จะสร้างความรู้ความเข้าใจ ในการกระทำของตนเองและการกระทำของผู้อื่น โดยเฉพาะจุดมุ่งหมายที่จะหาคำตอบว่าเหตุใด คนจึง กระทำเช่นนั้น (Understanding the Behavior) และสามารถนำความรู้ความเข้าใจไปศึกษาวิเคราะห์ต่อเนื่อง ไปจนถึงระดับการคาดคะเนว่า พฤติกรรมดังกล่าวจะเกิดขึ้นอีกหรือไม่ และจะเกิดในสถานการณ์ใดบ้าง (Prediction the Behavior) ต่อจากนั้น หากศึกษาถึงขั้นที่จะควบคุมการกระทำให้เกิดขึ้นหรือไม่ให้เกิดขึ้น อย่างไร (Controlling the Behavior) ก็สามารถทราบได้ว่า เป็นการศึกษากฎพฤติกรรมมนุษย์ได้อย่างสมบูรณ์⁵ โดยพฤติกรรมได้แบ่งออกเป็น 2 อย่าง คือ

1. **พฤติกรรมเปิดเผย (Overt Behavior)** เป็นพฤติกรรมที่สามารถมองเห็นได้ เป็นการแสดงออก ของการกระทำต่าง ๆ ได้แก่ การพูด การยิ้ม การกิน การนอน ตลอดจนการใช้สัญลักษณ์ที่สังเกตเห็นได้เป็น พฤติกรรมภายนอก

2. **พฤติกรรมปกปิด (Covert Behavior)** เป็นพฤติกรรมที่ไม่สามารถจะสังเกตได้จึงเป็นความคิด อารมณ์ ความจำ ความฝัน เป็นพฤติกรรมภายใน นักจิตวิทยามักสนใจศึกษาเกี่ยวกับความรู้สึภายใน จิตใจของมนุษย์ เช่น ทศนคติ นำไปสู่พฤติกรรมของมนุษย์อย่างไร ซึ่งเมื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรต่าง ๆ ภายในจิตใจของมนุษย์แล้ว สิ่งที่เข้ามาเกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้คือ พฤติกรรมของมนุษย์ ที่แสดงออกต่อผู้อื่น

ประเภทของพฤติกรรม

ประเภทของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในลักษณะต่าง ๆ ดังนี้⁶

1. **พิจารณาจากพฤติกรรมที่ปรากฏด้วยการสังเกต พฤติกรรมภายนอก (Overt)** คือ พฤติกรรมที่ ปรากฏเห็นได้อย่างชัดเจน และพฤติกรรมภายใน (Covert) คือพฤติกรรมที่ไม่ปรากฏให้สามารถสังเกตเห็น ได้อย่างชัดเจน

2. **พิจารณาจากแหล่งที่เกิดพฤติกรรม** พฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในร่างกายเมื่อบุคคลมีวุฒิภาวะ เป็น พฤติกรรมความพร้อมที่เกิดขึ้นโดยมีธรรมชาติเป็นตัวกำหนดให้เป็นไปตามเผ่าพันธุ์ และวงจรชีวิต และ พฤติกรรมที่เกิดขึ้น โดยมีสิ่งแวดล้อมเป็นตัวกระตุ้น เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเนื่องจากประสบการณ์ซึ่งก่อ ให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น

3. **พิจารณาจากภาวะทางจิตของบุคคล พฤติกรรมที่กระทำโดยรู้ตัว (Conscious)** เป็นพฤติกรรม ที่อยู่ในระดับจิตสำนึก และพฤติกรรมที่กระทำโดยไม่รู้ตัว (Unconscious) เป็นพฤติกรรมที่อยู่ในระดับ จิตไร้สำนึก หรือจิตใต้สำนึก หรือเรียกอีกอย่างว่า พฤติกรรมที่ขาดสติสัมปชัญญะ

⁵ สุรพล พยอมเย็น, *จิตวิทยาอุตสาหกรรม* (กรุงเทพฯ: ชรรณเมธี, 2545) 34.

⁶ สุภัททา ปิณฑะแพทย์, *พฤติกรรมมนุษย์และการพัฒนาคน* (กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, 2542) 87.

4. พิจารณาจากแหล่งพฤติกรรมการแสดงออกของอินทรีย์ พฤติกรรมทางกายภาพ (Physiological Activities) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกโดยใช้อวัยวะของร่างกายอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การเคลื่อนไหวร่างกายด้วยแขนหรือขา การปรับเปลี่ยนอิริยาบถของร่างกาย การพยักหน้า การโคลงตัว เป็นต้น และพฤติกรรมทางจิตใจ (Psychological Activities) เป็นพฤติกรรมที่อยู่ในระดับความคิด ความเข้าใจ หรือเกิดอารมณ์ เป็นต้น

5. พิจารณาจากการทำงานของระบบประสาท พฤติกรรมที่ควบคุมได้ (Voluntary) เป็นพฤติกรรมที่อยู่ในความควบคุม และการสั่งการด้วยสมอง จึงสามารถแสดงพฤติกรรมได้ตามที่ต้องการ และพฤติกรรมที่ควบคุมไม่ได้ (Involuntary) เป็นพฤติกรรมการทำงานของระบบร่างกายที่เป็นไปโดยอัตโนมัติ เช่น กิริยาสะท้อน สัญชาตญาณ และการทำงานของระบบอวัยวะภายใน เป็นต้น

จากแนวคิดข้างต้นชี้ให้เห็นว่า พฤติกรรมของมนุษย์แบ่งออกได้ 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ พฤติกรรมที่เกิดจากภาวะทางกาย และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากสภาวะทางจิตใจ ซึ่งมีทั้งประเภทที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว แบ่งออกเป็นที่ควบคุมได้ และแบบที่ไม่สามารถควบคุมได้

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน⁷ (Mass Persuasion) Maslow กล่าวว่า การเกลี้ยกล่อม หมายถึง การใช้คำพูดหรือการเขียน เพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือและการกระทำ ซึ่งการเกลี้ยกล่อมมีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการปฏิบัติงานและถ้าจะให้เกิดผลดี ผู้เกลี้ยกล่อมจะต้องมีศิลปะในการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อม โดยเฉพาะในเรื่อง ความต้องการของคนตามหลักทฤษฎีของ Maslow ที่เรียกว่าลำดับขั้น ความต้องการ (Hierarchy of Needs) คือ ความต้องการของคนจะเป็นไปตามลำดับจากน้อยไปมากมีทั้งหมด 5 ระดับ ดังนี้

1.1 ความต้องการทางด้านสรีระวิทยา (Physiological Needs) เป็นความต้องการ ขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (Survival Needs) ได้แก่ ความต้องการทางด้านอาหาร ยา เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรคและความต้องการทางเพศ

1.2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต (Safety and Security Needs) ได้แก่ ความต้องการที่อยู่อาศัยอย่างมีความปลอดภัยจากการถูกทำร้ายร่างกาย หรือถูกขโมยทรัพย์สิน หรือความมั่นคงในการทำงานและการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในสังคม

1.3 ความต้องการทางด้านสังคม (Social Needs) ได้แก่ ความต้องการความรัก ความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

⁷ อลิน รพีพัฒน์, การมีส่วนร่วมของชุมชนในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. (กรุงเทพฯ: สักดิ์โสภารการพิมพ์, 2527) 25.

1.4 ความต้องการที่จะมีเกียรติยศชื่อเสียง (Self-Esteem Needs) ได้แก่ ความภาคภูมิใจ ความต้องการดีเด่นในเรื่องหนึ่งที่จะให้ได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ความต้องการ ด้านนี้เป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับความมั่นใจในตัวเองในเรื่องความสามารถและความสำคัญของบุคคล

1.5 ความต้องการความสำเร็จแห่งตน (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการในระบบสูงสุด ที่อยากจะทำให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิด ของตนเองเพื่อจะพัฒนาตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ความต้องการนี้จึงเป็น ความต้องการ พิเศษของบุคคลที่จะพยายามผลักดันชีวิตของตนเองให้เป็นแนวทางที่ดีที่สุด

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจทางสังคม (Social Motivation Theory)

คำว่า “แรงจูงใจ” มาจากคำกริยาในภาษาละตินว่า “Movere” ซึ่งมีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “To Move” อันมีความหมายว่า “เป็นสิ่งที่โน้มน้าว หรือชักนำให้บุคคลเกิดการกระทำหรือปฏิบัติ การ (To Move a Person to a Course of Action) ดังนั้นแรงจูงใจจึงได้รับความสนใจมากในทุก ๆ วงการ

โลเวลล์ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า “เป็นกระบวนการที่ชักนำโน้มน้าวให้บุคคลเกิดความมานะพยายาม เพื่อที่จะสนองตอบความต้องการบางประการให้บรรลุผลสำเร็จไม่เกิด คอมเจน อธิบายว่าการจูงใจเป็นภาวะในการเพิ่มพฤติกรรมการกระทำกิจกรรมของบุคคลโดยบุคคลจงใจกระทำ พฤติกรรมนั้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการแรงจูงใจทางสังคมเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรมให้แสดงออกตามสถานการณ์และสภาวะทางสังคมขนบธรรมเนียมประเพณีเพื่อปรับตัวให้เข้ากับสังคมตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของตนเองในการอยู่ในสังคมตัวอย่างของแรงจูงใจทางสังคมเช่นความต้องการชื่อเสียงมีสมาคมพวกพ้องต้องการความผูกพันการยอมรับความต้องการมีอำนาจความสำเร็จในงานที่ทำเมอร์เรย์ได้แบ่งประเภทของแรงจูงใจได้ ดังนี้

- 1) แรงจูงใจใฝ่อำนาจ
- 2) แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ
- 3) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3. ทฤษฎีการจูงใจของแอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer's Existence Relatedness Growth Theory)

แอลเดอร์เฟอร์ได้เสนอทฤษฎี ERG โดยอาศัยพื้นฐานมาจากทฤษฎีของมาสโลว์แต่ได้มีการสร้างรูปแบบที่มีจุดเด่นที่ต่างไปจากทฤษฎีของมาสโลว์จากการศึกษาของแอลเดอร์เฟอร์เห็นว่าความต้องการของมนุษย์จากการศึกษาเชิงประจักษ์แอลเดอร์เฟอร์ได้แบ่ง ความต้องการของมนุษย์ออกเป็น 3 ประเภท ซึ่งจะใช้สะดวกและตรงกับความ เป็นจริงมากกว่าความต้องการของมนุษย์ทั้ง 3 ประเภท ประกอบด้วย E หรือความต้องการดำรงชีวิต (Existence) R หรือความต้องการสัมพันธ (Relatedness) และ G หรือความต้องการเจริญก้าวหน้า (Growth) ซึ่งความต้องการแต่ละประเภท มีดังนี้

4. กฎหมายเกี่ยวกับมาตรการทางเลือก เช่น มาตรการชะลอการฟ้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดฯ

5. กฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายระดับชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติดฯ คิดเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม

กระบวนการดำเนินคดีและการลงโทษ สภาพบังคับทางอาญาที่มุ่งควบคุมผู้กระทำความผิดคือ ผลิต (เพาะ ปลุก ทำผสม ปรง แปรงสภาพ เปลี่ยนรูป สังเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์ รวมถึงแบ่งบรรจุและรวมบรรจุ) นำเข้า ส่งออก จำหน่าย (ขาย จ่าย แจก แลกเปลี่ยน ให้) ครอบครองและเสพ (การรับยาเสพติดเข้าสู่ร่างกาย ไม่ว่าด้วยวิธีการใด) และคำนึงถึงประเภทและปริมาณยาเสพติดของกลางที่เจ้าหน้าที่ผู้จับได้และยึดไว้เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย

การปราบปรามยาเสพติด พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 กำหนดให้ มีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) มีอำนาจหน้าที่กำหนดตามยุทธศาสตร์ นโยบาย แผนงาน มาตรการและกลไกการสกัดกั้น

การป้องกัน บำบัดรักษา และแก้ไขปัญหายาเสพติด ในทุกพื้นที่ทั่วประเทศรวมถึงที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือระหว่างประเทศการป้องกันและการบำบัดรักษาการพัฒนามาตรการทางเลือกแทนการลงโทษ หรือมาตรการลงโทษระดับกลางหรือกระบวนการยุติธรรมทางเลือก โดยกำหนดให้ผู้ใดกระทำความผิด ขื้อหาเสพติด หรือความผิดข้อหาที่ไม่รุนแรงเข้าสู่การบำบัดรักษาตาม พระราชบัญญัติยาเสพติด ให้โทษ พ.ศ. 2522 หรือตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 หรือเข้ารับ การฟื้นฟูสมรรถภาพตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545

การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน

1. ความหมายของเด็กและเยาวชน ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2559 มาตรา 4

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินกว่าอายุที่กำหนดไว้ตามมาตรา 73 แห่งประมวลกฎหมายอาญา แต่ยังไม่เกินสิบห้าปี บริบูรณ์

“เยาวชน” หมายความว่า บุคคลอายุเกินสิบห้าปี บริบูรณ์แต่ยังไม่ถึงสิบแปดปี บริบูรณ์ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 73 บัญญัติไว้ว่า เด็กอายุยังไม่เกินสิบปี กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเด็ก นั้นไม่ต้องรับโทษให้พนักงานสอบสวนส่งตัวเด็กตามวรรคหนึ่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก เพื่อดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพ ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น กฎหมายได้บัญญัติคำนิยาม เด็กและเยาวชนไว้ โดยเด็กหรือเยาวชนจะต้องอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวเมื่อมีการกระทำความผิดอาญาเกิดขึ้น จะต้องรู้ว่าเด็กและเยาวชนกระทำความผิดอาญาจะยึดหลักอะไรเป็นเกณฑ์และจะฟ้องเด็กหรือเยาวชนต่อศาลใด กฎหมายจึงได้แยกอายุเด็กและเยาวชนไว้แตกต่างกัน เพราะวิธีการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนตามกฎหมายจะแตกต่างกัน เช่นการจับกุม และการปล่อยตัวชั่วคราว กรณีที่ผู้ต้องหาเป็นเด็กและผลของการกระทำความผิดในการลดโทษจะแตกต่างกัน

กับเยาวชนกฎหมายได้บัญญัติว่าเด็ก หมายถึงบุคคลที่มีอายุเกินกว่าอายุที่กำหนดไว้ตามมาตรา 73 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งมาตรา 73 กำหนดให้เด็กอายุไม่เกิน 10 ปี กระทำความความผิดเด็กนั้นไม่ต้องรับโทษ ดังนั้น บุคคลที่อายุเกินกว่า 10 ปี แต่ยังไม่ถึง 15 ปี บริบูรณ์ ถือ是孩子ตามความหมายของกฎหมายฉบับนี้ ส่วนเยาวชนต้องมีอายุเกิน 15 ปี บริบูรณ์แต่ยังไม่ถึง 18 ปี บริบูรณ์ คำว่าอายุไม่ถึง 18 ปี บริบูรณ์มีความหมายว่าบุคคลจะต้องมีอายุยังไม่ถึง 18 ปี บริบูรณ์ จึงจะอยู่ในความหมายเยาวชนตามกฎหมายนี้ แต่ถ้าหากบุคคลนั้นมีอายุครบ 18 ปี บริบูรณ์พอดีไปกระทำความผิดอาญา ก็ไม่อยู่ในความหมายของเยาวชนตามกฎหมายฉบับนี้และบุคคลนั้นจะต้องถูกดำเนินคดีต่อศาลที่พิจารณาคดีธรรมดาเท่านั้นจะดำเนินคดีต่อศาลเยาวชนและครอบครัวไม่ได้⁸

ความหมายของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดที่ต้องพิจารณาถึงเกณฑ์ 3 ประการ คือ⁹

1. ความหนักเบาของความผิด หรือความร้ายแรงของการกระทำ
2. ความถี่ของการกระทำ หรือการกระทำผิดบ่อยครั้งแค่ไหน
3. ทักษะของผู้กระทำผิดต่อสังคม หรือผู้มีสิทธิอำนาจตามกฎหมาย

การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน¹⁰ หมายถึง พฤติกรรมที่ขัดแย้งกับความต้องการค่านิยมของวัฒนธรรมที่ครอบงำวิถีชีวิตของเยาวชนก็คือ พฤติกรรมที่ฝ่าฝืนค่านิยมหลัก ซึ่งเป็นระบบที่ก่อรูปลักษณะนิสัยใจคอของเยาวชน แม้ว่ากฎหมายบางอย่างจะไม่ได้ฝังรากลึกในจารีตประเพณีของสังคม แต่ก็ปรากฏว่าจารีตประเพณีหลายอย่างได้ถูกนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการบัญญัติกฎหมาย ดังนั้น การกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนจึงมีความหมายไปในทางพฤติกรรมบางรูปแบบที่ขัดแย้งหรือต่อต้านสังคม ทำให้เกิดการเสียระเบียบทั้งในทางสังคมและตัวบุคคล และมีนัยยะความหมายครอบคลุมไปถึงผลของการใช้ค่านิยมวินิจัยความประพฤติว่าเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาหรือไม่พึงปรารถนาภายใต้กรอบของบรรทัดฐานและกฎหมายของสังคมด้วย เป็นความประพฤติที่มักจะมีผลกระทบต่อกันไปในทางที่เสียหายถึงแม้ตัวบุคคลซึ่งเป็นผู้เยาว์อาจจะได้รับความกระทบกระเทือนจากการกระทำของตนเอง แต่ก็ไม่สามารถเพิกเฉยกับข้อเท็จจริงที่ว่าพฤติกรรมใดที่มีผลกระทบต่อกันไปในทางไม่ดี พฤติกรรมนั้น มักจะถือกันว่าเป็นการต่อต้านสังคม

⁸ สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดตาก, ความหมายเด็กและเยาวชน (24 สิงหาคม 2559) ออนไลน์ <www.tak-ju.go.th>.

⁹ Powers E. and Witmer H., *An experiment in the Prevention of delinquency: The Cambridge-Somerville Youth Study* (New York: Columbia University Press, 1951) 352.

¹⁰ เสรีน ปุณณะหิตานนท์, *การกระทำความผิดในสังคม สังคมวิทยาและพฤติกรรมเบี่ยงเบน* (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523) 88-89.

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ศึกษาในกลุ่มเด็กและเยาวชน ช่วงอายุ 10 - 18 ปี ในจังหวัดสมุทรปราการ และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) จากผู้ให้ข้อมูล ซึ่งแบ่งกระบวนการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. **การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)** เป็นกระบวนการสำรวจความคิดเห็นของผู้คุมขังหรือนักวิชาการที่มีประสบการณ์ทำงาน และกลุ่มเด็กและเยาวชน ช่วงอายุ 10 - 18 ปี ใน จำนวน 2 อำเภอ คือ อำเภอบางพลี และอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งจะสำรวจแบบสอบถามจำนวนไม่น้อยกว่า 300 ฉบับ เพื่อศึกษาถึงลักษณะแรงงูใจของสาเหตุและพฤติกรรมของการกระทำความผิด และการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมของเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ

2. **การวิจัยคุณภาพ (Qualitative Research)** จะเป็นการศึกษาทบทวนวรรณกรรมเอกสารวิชาการทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ได้แก่ ทฤษฎีลำดับขั้นของความต้องการ (Hierarchy of Need Theory) หรือทฤษฎีการจูงใจ (Maslow's Theory of Motivation) รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) ต่อผู้คุมขังหรือนักวิชาการที่มีประสบการณ์ทำงาน มีความเชี่ยวชาญและสามารถให้ข้อมูล ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาถึงลักษณะแรงงูใจของสาเหตุ และพฤติกรรมของการกระทำความผิด และการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมของเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างปลายเดือนมกราคม พ.ศ. 2563 ถึงต้นเดือนเมษายน พ.ศ. 2563 โดยมีผู้สมัครใจเข้าร่วมการวิจัยจำนวนทั้งสิ้น 155 คน โดยแบ่งเป็นวิธีการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้คุมขังหรือนักวิชาการที่มีประสบการณ์ทำงานจำนวน 5 คน และวิธีการใช้แบบสอบถามกลุ่มเด็กและเยาวชน ช่วงอายุ 10 - 18 ปี ใน จำนวน 2 อำเภอ คือ อำเภอบางพลี และอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 150 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น นำข้อมูลมาวิเคราะห์ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปและนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะประชากร

1.1 **ข้อมูลทั่วไป** กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชน ช่วงอายุ 10 - 18 ปี ในจำนวน 2 อำเภอ คือ อำเภอบางพลี และอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 150 คน ซึ่งจำแนกตามคุณลักษณะประชากร ดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ป่วยเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 56.7 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 43.3

อายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุเฉลี่ย 13 - 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาคืออายุเฉลี่ย 16 - 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.7 อายุต่ำสุด 10 - 12 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.3

การแปลผลดัชนีมวลกาย พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างมีดัชนีมวลกายอยู่ในเกณฑ์น้ำหนักน้อย/ผอม คิดเป็นร้อยละ 39.3 รองลงมาคือดัชนีมวลกายอยู่ในเกณฑ์ปกติ คิดเป็นร้อยละ 34 และดัชนีมวลกายต่ำสุดท้วม /โรคอ้วนระดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 26.7

สถานภาพของครอบครัว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ครอบครัวมีสถานภาพแยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 45.3 รองลงมาคือสถานภาพหม้าย คิดเป็นร้อยละ 24 รองลงมาคือสถานภาพหย่า คิดเป็นร้อยละ 22.3 และต่ำสุดคือสถานภาพอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 7.3

เด็กและเยาวชน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับญาติ ๆ คิดเป็นร้อยละ 45.3 รองลงมาอาศัยอยู่กับพ่อแม่ 30.7 รองลงมาคืออื่น ๆ เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย คิดเป็นร้อยละ 10.7 รองลงมาคืออยู่กับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 7.3

ระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (อายุ 13-15 ปี) คิดเป็นร้อยละ 38.7 อันดับรองลงมาคือมัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. (อายุ 16-18 ปี) คิดเป็นร้อยละ 30 และระดับประถมศึกษาปีที่ 4-6 (อายุ 10-12 ปี) คิดเป็นร้อยละ 18 และกลุ่มที่เหลือคือไม่ได้เรียนหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 13.3

การประกอบอาชีพของบิดามารดา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 55.3 รองลงมาคือประกอบอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 29.3 รองลงมาลำดับที่ 3 คือไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 9.3

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดา มารดา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่ำกว่า 5,000 บาท ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 48 รองลงมาคือมีรายได้เฉลี่ย 5,000 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.7 รองลงมาลำดับที่ 3 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 13.3 และพบว่ารายได้ต่ำสุดคือไม่มีรายได้ คิดเป็นร้อยละ 3.3

จากการทดสอบจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวแปรคุณลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ อายุ น้ำหนัก สถานภาพของครอบครัว ลักษณะการอยู่อาศัย ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ และรายได้ของบิดามารดาโดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square test) พบว่าตัวแปร เพศกับดัชนีมวลกายมีความคล้ายคลึงกัน ($p > 0.05$) แต่พบว่าอายุ สถานภาพของครอบครัว ลักษณะการอยู่อาศัย ระดับการศึกษา การประกอบอาชีพ และรายได้ของบิดามารดา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ($p < 0.05$)

1.2 ภาวะเสี่ยงในการกระทำความผิด

บุคคลในครอบครัวของเด็กและเยาวชนเคยกระทำความผิดหรือการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมหรือคดีอื่น ๆ หรือไม่ คำถามนี้พบว่า บุคคลในครอบครัวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เคยกระทำผิดมาแล้ว คิดเป็นร้อยละ 69.3 ซึ่งเป็นตัวเลขที่สูงมาก

ที่ผ่านมาบุคคลในครอบครัวคนใดของเด็กและเยาวชนเคยกระทำความผิดหรือการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรม คำถามนี้พบว่า บุคคลในครอบครัวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่กระทำความผิดคือ พ่อ คิดเป็นร้อยละ 44 รองลงมา คือ อูตาติ ๆ คิดเป็นร้อยละ 29.3 และรองลงมาคือ แม่ คิดเป็นร้อยละ 20 คดีที่กระทำความผิดของบุคคลในครอบครัว พบว่า ส่วนใหญ่พบว่าเป็นคดีอาชญากรรม คิดเป็นร้อยละ 35.3 รองลงมาเป็นคดีลักทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 34 รองลงมาเป็นฆ่าผู้อื่น คิดเป็นร้อยละ 26.7

ระยะเวลาในการจำคุกของบุคคลในครอบครัวพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบระยะเวลา > 3-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.3 รองลงมาคือระยะเวลา 1 - 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.7 และระยะเวลา 5 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 16 ตามลำดับ

จำนวนครั้งในการขึ้นศาล หรือการโดนจำคุกดำเนินคดีตามกฎหมายของบุคคลในครอบครัว พบว่า ส่วนใหญ่เคยจำคุก จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 36.7

ตัวเยาวชนเองเคยโดนดำเนินคดีตามกฎหมายหรือไม่ คำถามนี้ พบว่า ส่วนใหญ่เคยโดนดำเนินคดีตามกฎหมายมาก่อน คิดเป็นร้อยละ 60.7

จำนวนครั้งของเยาวชนในการโดนดำเนินคดีตามกฎหมาย คำถามนี้ พบว่า ส่วนใหญ่เยาวชนโดนดำเนินคดีตามกฎหมาย จำนวน 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 64.7

จากการทดสอบจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภาวะเสี่ยงในการกระทำความผิด ได้แก่ บุคคลในครอบครัวของท่านเคยกระทำความผิดหรือการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรม หรือคดีอื่น ๆ หรือไม่ ที่ผ่านมามบุคคลในครอบครัวคนใดของท่านเคยกระทำความผิดหรือการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรม คดีที่กระทำความผิดของบุคคลในครอบครัว จำนวนครั้งในการขึ้นศาล หรือการโดนจำคุกดำเนินคดีตามกฎหมาย ตัวเยาวชนเองเคยโดนดำเนินคดีตามกฎหมายหรือไม่ จำนวนครั้งของเยาวชนในการโดนดำเนินคดีตามกฎหมาย โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square test) พบว่า ทุกคำถามของกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

ส่วนที่ 2

2.1 ความรู้เกี่ยวกับโทษ และพิษภัยของสารเสพติด

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 คนที่ตอบแบบสอบถามมีความรู้เกี่ยวกับโทษ และพิษภัยของสารเสพติด ดังนี้

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความรู้เกี่ยวกับโทษ และพิษภัยของสารเสพติด อยู่ในระดับต่ำมาก คิดเป็นร้อยละ 82 รองลงมา คือ มีคะแนนความรู้อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 12.5 ซึ่งมีส่วนน้อยมากที่มีความรู้ในระดับสูง คือ ร้อยละ 5.3

2.2 มีทัศนคติที่ดีต่อชีวิต มีความภาคภูมิใจในตนเองว่ามีคุณค่าทั้งต่อตนเองครอบครัวและสังคม ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ทักษะในการดำเนินชีวิต รู้จักแก้ไขปัญหาในทางที่ถูกที่ควร กล้าเผชิญปัญหา รู้จักคิดไตร่ตรองด้วยเหตุผล

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 150 คน ที่ตอบแบบสอบถามมี มีทัศนคติที่ดีต่อชีวิต มีความภาคภูมิใจในตนเองว่ามีคุณค่าทั้งต่อตนเองครอบครัวและสังคมฯ ดังนี้

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อชีวิต มีความภาคภูมิใจในตนเองว่ามีคุณค่าทั้งต่อตนเองครอบครัวและสังคม ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ทักษะในการดำเนินชีวิต รู้จักแก้ไขปัญหาในทางที่ถูกที่ควร กล้าเผชิญปัญหา รู้จักคิดไตร่ตรองด้วยเหตุผลอยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 62 รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 38

ส่วนที่ 3 แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

3.1 ท่านจะเลิกกระทำความผิดและการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนหรือไม่ เพราะอะไร

ตอบ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดต้องการเลิกกระทำความผิดซ้ำเพราะคิดถึงครอบครัวข้างมาก ขึ้นสังสารผู้มีพระคุณ และต้องการมีชีวิตที่ดี

3.2 ท่านคิดว่าน่าจะมีมาตรการอย่างไรเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กและเยาวชนใช้สารเสพติด

ตอบ พ่อแม่ครอบครัวข้าง สอดส่องมีเวลาให้กับครอบครัว รับฟังเด็ก พ่อแม่กล้าเปิดใจ กล้าถาม ไม่ใช่ความรุนแรงกับเด็ก เนื่องจากปัจจุบันการติดต่อสื่อสารทั่วถึง เข้าถึงง่าย ถึงแม้จะอยู่ที่ห้องก็สามารถได้ของมาโดยไม่ต้องออกจากบ้าน ดังนั้นสิ่งสำคัญคือมาตรการสังคมครอบครัวเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด รองลงมาคือมาตรฐานทางกฎหมาย ซึ่งเด็กบางท่านยังไม่เข้าใจถึงโทษทางกฎหมายเท่าที่ควร และผลกระทบที่ตามมาว่าส่งผลกระทบต่อตนเอง และครอบครัวที่จะตามมา

3.3 ท่านคิดว่าครอบครัว โรงเรียน และหน่วยงานในชุมชน/สังคม ควรมีวิธีการอย่างไรในการป้องกันเด็กและเยาวชนในการใช้สารเสพติด

ตอบ สิ่งสำคัญในการป้องกันเด็กและเยาวชนให้ห่างจากสารเสพติดคือสถาบันครอบครัวควรมีเวลาให้แก่นักเรียนสามารถปรึกษาได้ทุกเรื่องเข้าใจ รับฟังทุกการกระทำของเด็ก ทำให้เด็กไว้วางใจพ่อแม่เมื่อเด็กมีปัญหา ก็จะมีพ่อแม่เป็นที่พึ่ง มากกว่าเพื่อน และยาเสพติด ส่วนโรงเรียนเป็นสถาบันหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะได้พบเจอเพื่อนฝูง ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่านำไปสู่การใช้สารเสพติดได้ หากคบเพื่อนดี ก็จะพาไปในทางที่ดี

หากคบเพื่อนไม่ดี ก็นำไปสู่ยาเสพติดได้ โรงเรียนควรมีการนำเสนอความรู้เกี่ยวกับโทษ พิษภัยและผลกระทบของยาเสพติด และปลูกฝังให้เด็กออกกำลังกาย ไม่พึ่งยาเสพติด สำหรับชุมชนควรมีกิจกรรมให้คนรับรู้ถึงโทษของยาเสพติด ไม่ดูค้าย นิ่งเฉยต่อคนกระทำความผิด ให้มีกิจกรรมสันทนาการอื่นเพื่อหลีกเลี่ยงการใช้สารเสพติด

ส่วนที่ 4 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับคดียาเสพติดในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 2 คน เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจำนวน 2 คน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชน (เจ้าหน้าที่สถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน) จำนวน 1 คน ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิจัย พบว่า

4.1 แนวโน้มของสถานการณ์เกี่ยวกับปัญหาด้านยาเสพติดในเด็กและเยาวชนในปัจจุบัน

(1) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอบางพลี กล่าวว่า

“...เนื่องจากสถานะเศรษฐกิจตกต่ำปัญหาการดำรงชีพ ปัญหาคนว่างงาน ปัญหาเยาวชน โดยเฉพาะผู้ใช้แรงงานเข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่จำนวนมาก มีการมั่วสุม เที่ยวเตร่ และเสพยาเสพติดรวมถึงที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดที่เหมาะสมเป็นแหล่งที่พักยาเสพติด และเส้นทางลักลอบลำเลียงยาเสพติดจึงทำให้เกิดการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่และนำไปสู่การก่ออาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ เป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน...”

(2) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอบางเสาธง กล่าวว่า

“ในจังหวัดสมุทรปราการถือว่าเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมที่มีการขยายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบมีประชากรที่ประกอบด้วยประชากรในพื้นที่และแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงาน ส่งผลให้แนวโน้มปัญหายาเสพติดเพิ่มขึ้นมากขึ้น จากสถิติข้อมูลคดีอาญา 5 กลุ่ม ในจังหวัดสมุทรปราการ พ.ศ. 2556 -2558 พบว่าคดีอาญาส่วนใหญ่เป็นคดียาเสพติด จับได้ 7,600 ราย หรือ 7,767 คน ซึ่งปัญหายาเสพติด พบว่า มีการแพร่ระบาดในชุมชนเมืองซึ่งมาจากเครือข่ายการค้าที่มีทุกระดับและผู้เสพยามีความต้องการต่อเนื่อง และมียาบ้าจำหน่ายให้ผู้เสพในราคาที่ไม่แพงและหาซื้อง่าย...”

(3) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชน (เจ้าหน้าที่สถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน) กล่าวว่า

“...กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีภารกิจหลักในการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของผู้เยาว์ตามคำพิพากษาหรือตามคำสั่งของศาลและการพิทักษ์คุ้มครองสิทธิสวัสดิภาพของเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในระหว่างพิจารณาคดีและหลังพิจารณาคดี ซึ่งกระบวนการดังกล่าวมีสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำนวน 77 แห่ง ทั่วประเทศ ดำเนินการสืบเสาะประมวลข้อเท็จจริง

และเมื่อศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เด็กหรือเยาวชนเข้ารับการฝึกอบรม ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน จะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการควบคุม แก้ไข บำบัด พื้นฟู เด็กและเยาวชน ซึ่งปัจจุบันมี จำนวน 19 แห่ง รายงานสถิติคดีประจำปีงบประมาณ 2562 พบว่า คดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ มีจำนวน 10,634 คดี คิดเป็นร้อยละ 51.02 และเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวปีงบประมาณ 2561 จำนวน 3,189 คน พบว่า กระทำผิดซ้ำภายใน 1 ปี จำนวน 758 คน คิดเป็นร้อยละ 23.77 ซึ่งจำนวนเด็กและเยาวชนที่อยู่ในความควบคุมดูแลของหน่วยงานเฉลี่ยต่อวันโดยเฉลี่ยทั้งปี ประจำปีงบประมาณ 2562 พบว่า จังหวัดสมุทรปราการมีเด็ก และเยาวชนที่อยู่ในความดูแลทั้งหมด 1,318 คน จากทั้งหมดทั่วประเทศ 42,843 คน...”

(4) เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กล่าวว่า

“...การแพร่ระบาดของยาเสพติดมีความรุนแรงและขยายตัวเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ในทุกกลุ่มเป้าหมาย ทุกเพศทุกวัย การแพร่ระบาดของปัญหาเสพติด มีความรุนแรงมีการเพิ่มขึ้นอย่างมากของปริมาณการผลิต การค้าและการจำหน่าย รวมทั้งมีการพัฒนาตัวยา ส่วนผสมของยาเสพติดรูปแบบใหม่เพื่อให้บริการ และตอบสนองความต้องการของผู้เสพแต่ละประเภท มีจำนวนและสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้น จากข้อมูลสถิติ การจับกุมในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาตั้งแต่ พ.ศ. 2548 – 2552 มีแนวโน้ม สูงขึ้น กล่าวคือ 71,539 คดี, 82,864 คดี, 106,599 คดี, 115,013 คดี และ 140,567 คดีตามลำดับ จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามีผู้กระทำความผิด ด้านยาเสพติดเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ และแสดงให้เห็นว่าการปราบปรามจับกุมหรือใช้ขบวนการทาง กฎหมายอย่างเดียวไม่สามารถลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้...”

(5) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ด้านการบำบัดฟื้นฟูและ ลดอันตราย และพฤติกรรมยาเสพติด กล่าวว่า

“...ประเทศไทย พบว่า กลุ่มวัยที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดพบมากในกลุ่มวัยรุ่นและวัยทำงาน ช่วงอายุ ๑๒-๔๔ ปี มีการกระจายของยาเสพติดไปถึงหมู่บ้าน/ชุมชน ที่เป็นรากฐานสำคัญของสังคม หากไม่มีการดำเนินการป้องกันและแก้ไขอย่างจริงจังและเร่งด่วน จะก่อให้เกิดผลเสียต่อประเทศทั้งในด้าน สาธารณสุข ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ ด้านสาธารณสุข โดยมีผู้ติดสารเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษาจะ พบโรคทางจิตเวชร่วมด้วยถึงร้อยละ ๕๓.๑ พบผู้ป่วยจิตเภท ที่มีปัญหาการใช้สารเสพติดร่วม ในอัตราที่สูงถึง ร้อยละ ๕๐ และสิ่งเสพติดที่ใช้มากที่สุด คือ สุราและแอมเฟตามีน ข้อมูลการสำรวจครัวเรือนจำนวนคนที่เคย ใ้ยาเสพติด ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ – ๒๕๕๕ พบว่ามีการใช้ยาเสพติดกระท่อมมากที่สุด รองลงมา คือ กัญชา และยาบ้า รวมถึงข้อมูลผู้เข้ารับการบำบัดในปี ๒๕๕๑ จนถึงปัจจุบัน พบข้อมูลการบำบัดฟื้นฟูในระบบ สมรรถไ้และระบบต้องโทษเพิ่มขึ้น และระบบบังคับลดลงจังหวัดสมุทรปราการปัจจุบันมีสถาน ที่รับบำบัด และฟื้นฟูผู้เสพ/ผู้ติดสารเสพติด ซึ่งตั้งอยู่ในสถานีนามัยในพื้นที่ทั้ง 6 อำเภอ จำนวนรวมทั้งสิ้น 63 แห่ง ประกอบด้วยอำเภอบางพลี จำนวน 7 แห่งและอำเภอบางเสาธง จำนวน 6 แห่ง โดยรับบำบัดฟื้นฟูผู้เสพ/ผู้ติดฯ ระบบสมรรถไ้ในรูปแบบที่เรียกว่า matrix program ...”

4.2 สาเหตุ แรงจูงใจในการกระทำความผิดและการกระทำความผิดซ้ำในเด็กและเยาวชน

(1) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอบางพลี กล่าวว่า

“...ด้วยสถานะทางสังคม ครอบครัวขาดความอบอุ่น พ่อแม่ต้องทำงานหนักไม่มีเวลาให้ลูกเท่าที่ควร ทำให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชนขาดการปลูกฝังเรื่องคุณธรรม/จริยธรรมการฝึกเรื่องระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความขยัน อดทน ส่งผลให้เด็กและเยาวชนแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การสูบบุหรี่ มั่วสุม และติดยาเสพติดที่มีแนวโน้มสูงขึ้น...”

(2) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอบางเสาธง กล่าวว่า

“...ด้วยสถานะทางสังคม ครอบครัวขาดความอบอุ่น พ่อแม่ต้องทำงานหนักไม่มีเวลาให้ลูกเท่าที่ควร ทำให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชนขาดการปลูกฝังเรื่องคุณธรรม/จริยธรรมการฝึกเรื่องระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความขยัน อดทน ส่งผลให้เด็กและเยาวชนแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การสูบบุหรี่ มั่วสุม และติดยาเสพติดที่มีแนวโน้มสูงขึ้น...”

(3) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชน (เจ้าหน้าที่สถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน) กล่าวว่า

“...ส่วนใหญ่เด็กและเยาวชนจากคดียาเสพติดสาเหตุมาจากปัญหาทาง ครอบครัวของเด็กและเยาวชน รวมถึงสมาชิกในครอบครัว ซึ่งสถาบันครอบครัวถือเป็นปัจจัยพื้นฐานทางสังคม ที่ถือว่ามามีอิทธิพลต่อการ จัดเกลาบุคลิกลักษณะนิสัยให้แก่เด็กและเยาวชน ดังนั้น ถ้าครอบครัวเข้าใจธรรมชาติและความต้องการของ เด็กและเยาวชน มีความรักใคร่กลมเกลียว เป็นผู้มีเหตุผลและมีความคิดสร้างสรรค์ก็จะเป็นแบบอย่างให้เด็ก และเยาวชน มีพฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งหากมองลึกลงไปถึงสาเหตุของปัญหาครอบครัว จะเชื่อมโยงไป ในหลายมิติทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ เช่น พ่อแม่หย่าร้าง ทะเลาะกัน ส่งผลให้เด็กขาดความอบอุ่น ก้าวร้าว พุดจาหยาบคายเกิดปมด้อยพยายามหาสิ่งชดเชยและอาจแสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะที่เป็นปัญหา...”

(4) เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กล่าวว่า

“...สาเหตุและแรงจูงใจของการกระทำความผิดในเด็กและเยาวชนส่วนใหญ่มาจากปัญหาครอบครัว ที่มักจะเกิดขึ้นอยู่เป็นประจำ คือ การทำงานหารายได้มาจุนเจือครอบครัวจนไม่มีเวลาที่จะมาอบรมสั่งสอน บุตรที่เป็นเด็กหรือเยาวชน ขาดการดูแลเอาใจใส่ ซึ่งถือเป็นผลกระทบจากด้านเศรษฐกิจ ขาดการอยู่ดีกินดี เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างครอบครัวที่ร่ำรวยกับครอบครัวที่ยากจนทำให้ครอบครัวที่มีความยากจนและ เป็นผู้ใช้แรงงานซึ่งมีรายได้ไม่เพียงพอที่จะใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภคที่จำเป็น ต่อการดำรงชีวิต ซึ่งอาจมีส่วนผลักดันให้เด็กและเยาวชนในครอบครัวที่ยากจนเลือกที่จะกระทำความผิด เกี่ยวกับทรัพย์สินหรือในบางกรณี พบว่า มีผู้ใหญ่ชักจูงให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดโดยเด็กและเยาวชน หวังเพียงค่าตอบแทน ในด้านสังคม พบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ที่กระทำความผิด อยู่ในสิ่งแวดล้อม ที่ไม่ดี สภาพสังคมที่เสื่อมทราม ส่งผลให้เด็กมีปัญหาต่อสังคม และการกระทำความผิดในคดียาเสพติด...”

(5) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ด้านการบำบัดฟื้นฟูและลดอันตราย และพฤติกรรมยาเสพติด กล่าวว่า

“...ส่วนใหญ่สาเหตุของการกระทำความผิด สังคมมักจะมองว่าเป็นมาจากผู้กระทำความผิดเป็นหลัก ซึ่งนอกจากสาเหตุของเด็กและเยาวชนเองยังมีปัจจัยภายนอก เช่น ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว หรือการกำหนดนโยบายของภาครัฐเอง เพราะการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กสามารถเข้าถึงการเสพยาเสพติดได้ง่ายขึ้น และอีกประเด็นหนึ่งคือ กรณีเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำ ส่วนใหญ่พบว่า เด็กและเยาวชนยังคงอยู่ในสภาวะสิ่งแวดล้อมเดิม ที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ถึงแม้ว่าผู้กระทำความผิดจะได้รับการบำบัดฟื้นฟูแล้วก็ตาม...”

(4.2) มาตรการหรือแนวทางในเชิงกฎหมายที่สามารถลดสาเหตุและพฤติกรรมของการกระทำความผิดและการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชน

(1) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอบางพลี กล่าวว่า

“...หากจะลดปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่ ควรมีมาตรการการเฝ้าระวังด้านการปราบปรามเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด เช่น ตั้งจุดตรวจ จุดสกัด ค้นหาผู้เสพ ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้เสพยาเสพติดและการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด พร้อมทั้งบูรณาการการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดกับทุกภาคส่วนจัดกิจกรรมรณรงค์เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ในการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา โดยควรให้ความรู้ในระดับอายุช่วงไม่น้อยกว่า 10 ปี สถานประกอบการร้านเกมส์ฯ สำหรับในบทบาทเกี่ยวข้องในส่วนที่เกี่ยวกับพนักงานสอบสวน กฎหมายเร่งรัดให้ดำเนินคดีและมุ่งคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยตำรวจมีบทบาททั้งเป็นผู้จับ ควบคุม และสอบสวนเด็กหรือเยาวชนผู้ต้องหาว่าได้กระทำการอันกฎหมาย...”

(2) เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอำเภอบางเสาธง กล่าวว่า

“...สำหรับมาตรการหรือแนวทาง กรณีคดีอาญาเด็กและเยาวชน ในปัจจุบันนั้นจะแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาทั่วไป กล่าวคือ การดำเนินคดีกล่าวจะมุ่งที่ตัวเด็กและเยาวชนที่ตกเป็นผู้ถูกกล่าวหา โดยมุ่งหวังที่จะให้การอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชนนั้น จะเน้นเรื่องการช่วยเหลือเด็กและเยาวชน มิได้มุ่งที่การลงโทษ ถึงแม้ว่าจะมีข้อกำหนดในการลงโทษก็ตาม การดำเนินคดีอาญาเด็กและเยาวชนจึงมีเป้าหมายเพื่อให้มีการอบรมสั่งสอนและแก้ไขปรับปรุงตัวเด็กและเยาวชนสำหรับแนวความคิดเกี่ยวกับการอบรมสั่งสอนและแก้ไขปรับปรุงตัวเด็กและเยาวชนแสดงออกให้เห็นได้ 2 ทาง คือแสดงออกในเชิงของโครงสร้างในการพิจารณาองค์การต่าง ๆ ในคดีเด็กและเยาวชนได้แสดงออกให้เห็นถึงแนวความคิดเกี่ยวกับการอบรมสั่งสอนและแก้ไขปรับปรุงเด็กและเยาวชน...”

(3) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กและเยาวชน (เจ้าหน้าที่สถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน) กล่าวว่า

“...ปัญหาทุกอย่างต้องได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง เพราะวัยรุ่นมักจะคิดแบบสุดโต่ง ถ้าบอกว่าชอบคือทำเลย สิ่งนี้ทำให้เราต้องฝึกเยาวชนให้คิดให้เป็น โรงเรียนมีมีทั้งเด็กเก่งกับไม่เก่ง คนเก่งนั้นเค้ามีจุดเด่นอยู่แล้ว คือเรื่องการเรียนแต่เด็กที่เรียนไม่เก่งและมีปัญหาเรื่องต่าง ๆ ส่วนอาจารย์ครูต้องมองให้เห็นศักยภาพของเด็กด้วยว่าคนที่ไม่เก่งมีจุดเด่นในเรื่องอะไรบ้างและพยายามสอนให้เด็กและเยาวชนห่างไกลจากยาเสพติด ไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด นอกจากนั้นสถาบันต่าง ๆ ในสังคมควรช่วยเหลือกันไม่ให้เด็กและเยาวชนหรือใครก็ตามเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด แต่ในมุมมองของเจ้าหน้าที่เองจะทราบต่ออยู่แล้วว่า เด็กและเยาวชนที่เข้ามามีปัญหาด้านอะไร ทำความผิดอะไรมา เจ้าหน้าที่ก็ต้องสอบถามและให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชนว่าที่ผ่านมาทำความผิดอะไร ทำไมถึงทำ แล้วเราก็พยายามสอนให้เด็กและเยาวชน ได้รู้จักคิดว่าสิ่งไหนถูกสิ่งไหนไม่ถูกต้อง ให้คำปรึกษาตลอดเวลาเมื่อเด็กและเยาวชนต้องการที่พึ่งทางใจ นอกจากนี้ควรมีมาตรการต่าง ๆ ในการดูแลเด็กและเยาวชนให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล อีกรูปแบบหนึ่งก็จะดีมากจะส่งผลให้เด็กและเยาวชนกระทำความผิดซ้ำน้อยลงอีกด้วย ...”

(4) เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กล่าวว่า

“...ในเรื่องมาตรการการลงโทษกรณีเด็กและเยาวชนกระทำความผิดจะมุ่งเน้นเรื่อง การฟื้นฟู บำบัด ซึ่งเหมาะสมกับผู้กระทำความผิดครั้งแรก ส่วนกรณีเด็กและเยาวชนที่กระทำ ความผิดซ้ำควรใช้มาตรการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งเพื่อป้องกันอาชญากรรม ให้เด็กเกิดความเกรง กลัวในการถูกลงโทษ เพราะฉะนั้นในการลงโทษเด็กและเยาวชนในคดียาเสพติดจึงควรมีการ ลงโทษโดยใช้ทั้ง 2 ทฤษฎี คือ การลงโทษเพื่อปรับปรุงแก้ไข และการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง โดยกำหนดการลงโทษให้เหมาะสม กับอายุ ลักษณะการกระทำ ความผิด และการกระทำความผิดซ้ำ...”

(5) เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ด้านการบำบัดฟื้นฟูและลดอันตราย และพฤติกรรมยาเสพติด กล่าวว่า

“...กฎหมายปัจจุบันด้านการดำเนินคดีเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน จะเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิดครั้งแรกเข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน บำบัดการออกไปทำงานสาธารณะได้เหมือนผู้ต้องขังคดีธรรมดาและผู้ต้องขังที่กระทำผิดครั้งแรก มีการจัดกิจกรรมเพื่อปรับปรุงนิสัย และความรู้ และเพื่อไม่ให้ผู้ต้องขังคิดจะกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก มีระบบติดตามดูแลและศึกษาปัญหาของ นักโทษแต่ละคนและแก้ไขให้ตรงกับปัญหา ซึ่งในหน่วยงานเองมีการกำหนดมาตรฐานในการควบคุมกระบวนการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติด ในระบบต้องโทษ เพื่อให้สามารถเลิกยาเสพติดได้ และกลับคืนสู่สังคมดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ครบ ๖ ขั้นตอน ประกอบด้วย ๑) การจำแนก/คัดกรอง ๒) การดำเนินการ บำบัดฟื้นฟู ๓) การประเมินผล การบำบัดฟื้นฟู ๔) การติดตามหลังผ่านการบำบัดฟื้นฟู ๕) การเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังติดยาเสพติด ก่อนพ้นโทษ ๖) การติดตามหลังพ้นโทษ...”

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษามาตรการในเชิงกฎหมายที่สามารถลดสาเหตุและพฤติกรรมของการกระทำความผิด และการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ จากข้อมูลทั่วไปพบว่า เยาวชนหรือผู้ติดยาเสพติดมีแนวโน้มเป็นเด็กและเยาวชนอายุ 13-15 ปี ครอบครัวของเยาวชนส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้าง สถานภาพครอบครัวส่วนใหญ่เป็นสถานภาพแยกกันอยู่ และอาศัยอยู่กับญาติซึ่งตรงกับ การศึกษาของนิชธร ปูระนังปัญญา แนวโน้มของสถานการณ์เกี่ยวกับปัญหาด้านยาเสพติดในเด็กและเยาวชน ในปัจจุบัน มีแนวโน้มของการแพร่ระบาดสูง ซึ่งตรงกับการศึกษาของเอกรัฐ หามนตรี ซึ่งสาเหตุ แรงจูงใจ ในการกระทำความผิด และการกระทำผิดซ้ำในเด็กและเยาวชน ได้แก่ ปัจจัยความรู้และสนับสนุนทาง สังคม ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สอดคล้องกับงานวิจัยของนุชานฎ มุกระ ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังดังกล่าว มาจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ทั้งด้านครอบครัว สังคม ชุมชน การคบเพื่อนและเศรษฐกิจคือ ด้านครอบครัว หากครอบครัวขาดความ อบอุ่น ขาดการอบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่ ทำให้ง่ายต่อการถูกชักจูงจากกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด รวมถึง สภาพเศรษฐกิจ การคบเพื่อน สภาพของสังคมและชุมชน เมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษออกมา ต้องประสบกับปัญหา ด้านสภาพจิตใจ ความวิตกกังวลกลัวสังคมไม่ให้การยอมรับ การตกงาน ถูกปฏิเสธจากสถานที่ทำงานทำให้ ขาดรายได้ในการเลี้ยงดูตนเองและครอบครัว ส่งผลให้กลับไปกระทำความผิดซ้ำ สำหรับปัจจัยส่วนบุคคล เฉพาะการศึกษา อาชีพและรายได้ ล้วนมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำด้วย ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลด้าน อายุและจำนวนบุตรไม่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำ มีรายงานสถิติคดีประจำปีงบประมาณ 2562 พบว่า คดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ มีจำนวน 10,634 คดี พบเยาวชนกระทำความผิดซ้ำภายใน 1 ปี จำนวน 758 คน จากข้อมูลสถิติการจับกุมในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาตั้งแต่ พ.ศ. 2548 – 2552 มีแนวโน้ม สูงขึ้น กล่าวคือ 71,539 คดี 82,864 คดี 106,599 คดี 115,013 คดี และ 140,567 คดีตามลำดับ มีผู้ติดสารเสพติดที่เข้ารับการบำบัดรักษายา จะ พบโรคทางจิตเวชร่วมด้วย ข้อมูลการสำรวจครัวเรือนจำนวนคนที่เคยใช้ยาเสพติด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 – 2559 พบว่ามีการใช้ยาเสพติดกระท่อมมากที่สุด รองลงมาคือกัญชา และยาบ้า พบข้อมูลการบำบัดฟื้นฟูในระบบ สมัยครีเอทีฟและระบบต้องโทษเพิ่มขึ้น และระบบบังคับลดลง นอกจากนี้กระบวนการพิจารณาคดีความ ยาเสพติดควรมีวิธีใหม่ๆ ในการแก้ไขปัญห่อีกทางหนึ่งด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ หนื่นนอภัย(2552) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการใช้สารเสพติดของเยาวชนในอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการลดการใช้สารเสพติดตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความเห็นว่ การรณรงค์เกี่ยวกับการลดการใช้สารเสพติดในปัจจุบันนี้เหมาะสมแล้ว แต่ควรที่จะเพิ่มใหม่หลายๆ รูปแบบ มากขึ้นและควรให้ผู้ที่เคยใช้สารเสพติดมาก่อนมีส่วนร่วม เช่น ให้ตัวเยาวชนเองเป็นตัวอย่างให้กับเยาวชน ที่คิดจะใช้สารเสพติดหรือยังไม่เคยคิดที่จะใช้สารเสพติดได้ทราบถึงผลร้ายที่จะตามมาภายหลังการใช้ สารเสพติด เป็นต้น โดยรวม ควรมีการพัฒนาสังคมให้ไปในทิศทางที่ดีตลอดเวลาแต่ในตรงข้ามหากสังคม ไม่ดีก็จะทำให้เด็กและเยาวชนได้รับสิ่งที่ไม่ดีไปด้วย ในแง่ของตำรวจเอง ควรจะมีการบังคับใช้กฎหมาย

อย่างจริงกับกับผู้กระทำผิดที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดซึ่งการบังคับใช้กฎหมายที่รวดเร็ว มีการดำเนินคดีอย่างรวดเร็วและลงโทษผู้กระทำผิดตามกฎหมายนั้นก็จะทำให้ผู้กระทำผิดไม่คิดที่จะกระทำผิดอีกเพราะเกรงกลัวกฎหมาย

การลงโทษเด็กและเยาวชนในคดียาเสพติดควรมีการลงโทษโดยผสมผสานทั้ง 2 ทฤษฎี คือ การลงโทษเพื่อปรับปรุงแก้ไข และการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้ง โดยกำหนดการลงโทษให้เหมาะสมกับอายุ ลักษณะการกระทำความผิด และการกระทำความผิดซ้ำ โดยการลงโทษเพื่อปรับปรุงแก้ไขจะมุ่งฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ซึ่งเหมาะที่จะนำมาใช้กับผู้กระทำความผิดครั้งแรกเพื่อแยกคนที่สมควรแก้ไขฟื้นฟูมาดำเนินการอย่างจริงจัง ส่วนการลงโทษเพื่อข่มขู่ยับยั้งจะมุ่งในการป้องกันอาชญากรรม และเป็นการทำให้คนทั่วไปเกิดความเกรงกลัวในการถูกลงโทษ ทั้งนี้การปราบปรามจับกุมหรือใช้ขบวนการทางกฎหมายอย่างเดียวไม่สามารถลดการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้ หากไม่มีการดำเนินการป้องกันและแก้ไขอย่างจริงจังและเร่งด่วน จะก่อให้เกิดผลเสียต่อประเทศทั้งในด้านสาธารณสุข ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ ด้านสาธารณสุข

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยที่พบจากการศึกษาวิจัยเรื่องมาตรการในเชิงกฎหมายที่สามารถลดสาเหตุและพฤติกรรมของการกระทำความผิด และการกระทำความผิดซ้ำในคดียาเสพติดของเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดสมุทรปราการ งานวิจัยชิ้นนี้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 1.1 พ่อแม่หรือครอบครัวของเด็กและเยาวชน มีบทบาทสำคัญที่สุดในการอบรม สั่งสอน แนะนำ
- 1.2 ชุมชนควรเข้ามามีส่วนร่วม มีบทบาทที่ทำให้เด็กและเยาวชนไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด กล่าวคือ มีการจัดกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้เข้าร่วมทำ กิจกรรมต่าง ๆ
- 1.3 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมถึงหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมมือกันพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงาน เน้นคดียาเสพติดให้ดีกว่านี้ เพื่อให้หน่วยงานหลักทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว หรือมีการคิดค้นวิธีใหม่ๆ เพื่อให้กลุ่มบุคคลกระทำความผิดไม่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม แต่ให้บุคคลเหล่านั้นไม่รับการแก้ไข ฟื้นฟูร่างกายและจิตใจของตนเองให้มากขึ้นเพื่อที่จะเป็นการลดปริมาณของคดีด้วยส่วนหนึ่ง

1.4 รัฐบาลควรกำหนดนโยบาย และยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นวาระแห่งชาติโดยมีมาตรการ หน่วยงานที่รับผิดชอบติดตาม เร่งรัดตรวจสอบ ให้มีผลในทางปฏิบัติโดยเฉพาะการป้องกันแก้ปัญหายาเสพติดในระดับชุมชนท้องถิ่น ซึ่งมีความใกล้ชิดกับปัญหามีความครอบคลุมทั่วประเทศ

2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปงานวิจัยชิ้นนี้ควรมีศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบ/ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ความสำเร็จของชุมชนในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับชุมชน ระดับจังหวัด และระดับประเทศ

บรรณานุกรม

- นิโรธ ทองธรรมชาติ, “วิถีชีวิตและสภาพการณ์ปัจจุบันในสังคมเมือง” (2559) 9:1 *วารสารวิชาการ Veridian E – Journal, Silpakorn University* ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, *จิตวิทยาการศึกษา* (กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2551).
- สิทธิโชค วิบูลย์และสุเทพ บุญซ้อน, *การศึกษาก่อนวัยที่ทางวัฒนธรรมชาวมอญเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน กรณีศึกษา: ชุมชนศาลาแดงเหนือ จังหวัดปทุมธานี* (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, คณะศิลปศาสตรมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 2554).
- สุภัททา ปิ่นทะแพทย์, *พฤติกรรมมนุษย์และการพัฒนาคน* (กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, 2542).
- สุรพล พยอมแย้ม, *จิตวิทยาอุตสาหกรรม* (กรุงเทพฯ: ชรรเมธิ, 2545).
- สุภัททา ปิ่นทะแพทย์, *พฤติกรรมมนุษย์และการพัฒนาคน* (กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา, 2542).
- เสริน ปุณณะหิตานนท์, *การกระทำผิดในสังคม สังคมวิทยาและพฤติกรรมเบี่ยงเบน* (กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523).
- สำนักงานอัยการคดีเยาวชนและครอบครัวจังหวัดตาก, *ความหมายเด็กและเยาวชน* (24 สิงหาคม 2559) ออนไลน์ <www.tak-ju.ago.go.th>.
- อकिन รพีพัฒน์, *การมีส่วนร่วมของชุมชนในสภาพสังคมและวัฒนธรรมไทยในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. (กรุงเทพฯ: สักดิโสภการพิมพ์, 2527).
- Powers E. and Witmer H., *An experiment in the Prevention of delinquency: The Cambridge-Somerville Youth Study* (New York: Columbia University Press, 1951).